

Huvudman

Montessori förskolor och skolor i Sverige AB
Organisationsnummer 559165-8975
anne-marie.utterstrom@montessorisverige.se

Ärendet

Tillsyn av Stockholms montessoriskola Anne Frank i Stockholms kommun

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Montessori förskolor och skolor i Sverige AB att senast **den 8 januari 2024** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande lärare, elevhälsan, garantin för tidiga stödinsatser och extra anpassningar och särskilt stöd. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Montessori förskolor och skolor i Sverige AB inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslut om föreläggande gäller omedelbart och får inte överklagas (26 kap. 10 § och 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen).

Montessori förskolor och skolor i Sverige AB ska vidta följande åtgärder

Lärare

1. Se till att undervisande lärare i ämnet moderna språk har legitimation och är behörig att undervisa i spanska. Om sådan lärare inte finns att tillgå ska huvudmannen istället se till att undervisande lärare i ämnet moderna språk är lämplig att bedriva undervisningen och i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande (2 kap. 13 § och 18 §§ skollagen). Anställningsavtal för läraren i ämnet moderna språk och en redogörelse för den aktuella lärarens behörighet ska bi-

fogas redovisningen. Om den aktuella läraren inte är behörig ska även annons och ansökningar för tjänsten som lärare i moderna språk bifogas redovisningen.

Elevhälsan

1. Se till att det inom elevhälsan finns tillgång till specialpedagog eller speciallärare (2 kap. 25 § skollagen). Av redovisningen av vidtagna åtgärder ska framgå vilken tillgång till specialpedagog eller speciallärare som skolans elevhälsa har.

Garantin för tidiga stödinsatser

1. Se till att personal med specialpedagogisk kompetens är delaktig vid bedömning av en elevs kunskapsutveckling om det utifrån användning av ett nationellt kartläggningsmaterial, ett nationellt bedömningsstöd eller ett nationellt prov i svenska, svenska som andraspråk eller matematik finns en indikation på att eleven inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper för årskurs 1 och 3 i svenska, svenska som andraspråk eller matematik (3 kap. 4 och 4 a §§ skollagen). Av redovisningen ska framgå om sådana bedömningar har gjorts under höstterminen 2023. Det ska även framgå om personal med specialpedagogisk kompetens har varit delaktig vid bedömningen.

Extra anpassningar och särskilt stöd

1. Se till att personal med specialpedagogisk kompetens är delaktig vid planeringen av extra anpassningar för elever i förskoleklass och lågstadiet gällande stöd i svenska, svenska som andraspråk och matematik (3 kap. 4 a § skollagen). Av redovisningen ska framgå om elever i förskoleklass och lågstadiet fått extra anpassningar i svenska, svenska som andraspråk eller matematik under höstterminen 2023. Det ska även framgå om personal med specialpedagogisk kompetens har varit delaktig i planeringen av dessa extra anpassningar.
2. Se till att samråd sker med den del av elevhälsan som har specialpedagogisk kompetens vid utredningar av elevers behov av särskilt stöd (3 kap. 7 § skollagen). Av redovisningen ska framgå om hur många utredningar om elevers behov av särskilt stöd som genomförts under höstterminen 2023. Det ska även framgå om samråd skett med den del av elevhälsan som har specialpedagogisk kompetens.

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen Montessori förskolor och skolor i Sverige AB en anmärkning avseende brister rörande elevers inflytande och arbetet mot kränkande behandling. Montessori förskolor och skolor i Sverige AB ska senast **den 8 januari 2024** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får inte överklagas (28 kap. 2 och 18 §§ skollagen).

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser undervisningens omfattning, undervisningens innehåll, utrustning och lokaler, utvecklingssamtal, betygsättning och nationella prov, studiehandledning på modersmålet, arbetet för att skapa studiero, elevers frånvaro, anmälan till socialnämnden och ledningen av utbildningen.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (SI 2022:9710) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har våren 2023 inlett en tillsyn under första verksamhetsåret av Stockholms montessoriskola Anne Frank som är en F–6 skola i Stockholms kommun. Tillsynen avser skolformerna förskoleklass och grundskola.

Skolinspektionen har den 21 juni 2023 fattat ett delbeslut i ärendet avseende godkännande för utbildningen. Den 12 september 2023 avslutade Skolinspektionen ärendet i den del det avser godkännande för utbildningen. Det nu aktuella beslutet avser områdena lärare, elevhälsa, elevers inflytande, arbetet mot kränkande behandling, undervisningens omfattning, undervisningens innehåll, utrustning och lokaler, garantin för tidiga stödinsatser, extra anpassningar och särskilt stöd, utvecklingssamtal, betygsättning och nationella prov, studiehandledning på modersmålet, arbetet för att skapa studiero, elevers frånvaro, anmälan till socialnämnden och ledningen av utbildningen.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare och personal i elevhälsan den 9 mars 2023. Digitala intervjuer har genomförts med rektorn den 10 mars 2023 och med representanter för huvudmannen den 13 mars 2023. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Skolinspektionen har tagit ställning till huvudmannens ekonomiska förutsättningar i beslut den 20 juni 2023 i ärende med diarienummer SI 2022:9715.

Motivering av beslutet

Föreläggande

Lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av skriftlig information och av intervju med rektorn framgår att Stockholms montessoriskola Anne Frank hyr in lärare från Språkcentrum AB i ämnet moderna språk (spanska). Läraren som undervisar i spanska är således inte anställd inom huvudmannens organisation.

Skolinspektionen har vidare tagit del av dokumentation där det framgår att endast lärare som har legitimation har anställts utan tidsbegränsning. Vidare framgår att lärarna som undervisar i idrott- och hälsa och hem- och konsumentkunskap inte är behöriga i de ämnen som de undervisar i. Av inkommen dokumentation framgår att huvudmannen senast i april 2023 har sökt efter behöriga lärare i ämnena idrott, hem- och konsumentkunskap och spanska genom annonsering.

Av ingiven dokumentation framgår även att skolan begär in ett utdrag ur belastningsregistret vid nyanställning av personal.

Rättslig reglering

Endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen (2 kap. 13 § skollagen). Som huvudregel får endast den som har legitimation anställas som lärare i skolväsendet utan tidsbegränsning (2 kap. 20 § skollagen).

Om det inte finns någon som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning att tillgå inom huvudmannens organisation eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna, får en annan lärare bedriva undervisningen. En sådan lärare ska vara lämplig att bedriva undervisningen, och i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. En sådan person får som huvudregel bedriva undervisning under högst ett år i sänder (2 kap. 18 § skollagen). Om en sådan person ska användas för att bedriva undervisning under längre tid än sex månader, ska huvudmannen först fatta beslut om detta (2 kap. 19 § skollagen).

Den som erbjuds en anställning inom förskoleklassen eller grundskolan ska visa upp ett utdrag ur det register som förs enligt lagen (1998:620) om belastningsregister för den som erbjuder anställningen. Utdraget ska vara högst ett år gammalt. Den som inte har visat upp ett sådant registerutdrag får inte anställas (2 kap. 31 § skollagen).

Med entreprenad avses i skollagen att en huvudman sluter avtal med någon annan om att denne ska utföra uppgifter inom utbildning eller annan verksamhet som

huvudmannen ansvarar för enligt skollagen. Ett avtal om entreprenad får endast slutas under de förutsättningar som anges i 23 kap. skollagen (23 kap. 2 § skollagen). Uppgifter som avser undervisning i lovskola, bedömning av nyanlända elevers kunskaper, modersmålsundervisning eller studiehandledning på modersmålet får överlämnas till en annan huvudman inom skolväsendet på entreprenad inom grundskolan (23 kap. 9, 12 och 14 §§ skollagen). Andra uppgifter än dessa och som inte är hänförliga till undervisning får överlämnas till en enskild fysisk eller juridisk person på entreprenad inom grundskolan (23 kap. 10 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister inom området lärare. Av utredningen framgår visserligen att endast lärare som har legitimation anställs utan tidsbegränsning och att alla som erbjuds anställning behöver visa upp ett utdrag ur belastningsregistret. Det framgår även att huvudmannen har annonserat efter behöriga lärare i de ämnen där undervisningen bedrivs av obehöriga lärare. Av utredningen framgår dock att huvudmannen hyr en lärare för undervisningen i spanska. Av skollagen framgår att om en huvudman ger någon annan i uppdrag att utföra uppgifter inom utbildningen så genomförs denna utbildning på entreprenad. Undervisning i grundskolan får inte bedrivas på entreprenad, med undantag för uppgifter som avser undervisning i lovskola, bedömning av nyanlända elevers kunskaper, modersmålsundervisning eller studiehandledning på modersmålet. Att läraren som undervisar i spanska inte är anställd av huvudmannen innebär att undervisningen i moderna språk utförs av någon annan än huvudmannen. Undervisningen i moderna språk (spanska) utförs därmed på entreprenad. Undervisningen omfattas inte av något av de undantag för undervisning på entreprenad som finns för grundskolan. Att undervisningen i spanska utförs på entreprenad är en brist.

Elevhälsa

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av skriftlig information och av intervjuer med rektor och personal inom elevhälsan framgår att det på skolan inte finns tillgång till specialpedagog eller speciallärare. Vidare framgår att eleverna har tillgång till kurator på skolan. Rektorn uppger i intervju att skolsköterska finns på skolan en gång i månaden samt att skolpsykolog och skolläkare anlitas vid behov.

Vidare framgår av intervju med personal i elevhälsan och av kompletterande information från rektorn och huvudmannen att eleverna erbjuds hälsobesök i årskurs 1, årskurs 4 och årskurs 6.

Rättslig reglering

För elever i förskoleklassen och grundskolan ska det finnas elevhälsa. För medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser ska det

finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog, kurator och specialpedagog eller speciallärare (2 kap. 25 § skollagen).

Varje elev i grundskolan ska erbjudas minst tre hälsobesök som innefattar allmänna hälsokontroller. Hälsobesöken ska vara jämnt fördelade under skoltiden. Eleven ska dessutom mellan hälsobesöken erbjudas undersökning av syn och hörsel och andra begränsade hälsokontroller (2 kap. 27 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister inom området elevhälsa. Av utredningen framgår visserligen att eleverna har tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Det framgår även att eleverna erbjuds hälsobesök i årskurs 1, årskurs 4 och årskurs 6. Av utredningen framgår dock att det inte finns någon specialpedagog eller speciallärare på skolan. Av skollagen framgår att för specialpedagogiska insatser ska det finnas tillgång specialpedagog eller speciallärare. Att skolan saknar tillgång specialpedagog eller speciallärare är en brist.

Garantin för tidiga stödinsatser

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inkommen dokumentation framgår att förskollärare och lärare använder de nationella kartläggningsmaterialen i förskoleklass, de nationella bedömningsstöden i årskurs 1 och de nationella proven i årskurs 3. Det framgår vidare att resultatet av det nationella kartläggningsmaterialet följs upp av rektor och undervisande lärare i syfte att upptäcka elever som är i behov av stödinsatser, extra anpassningar eller särskilt stöd. Resultatet ligger även till grund för vårterminens planering av undervisning. Det framgår vidare att bedömningsstödet i årskurs 1 följs upp allt eftersom resultatet är klart och behovet av tidiga stödinsatser uppmärksammas och införs. Även de nationella proven genomförs och följs upp. Om en elev riskerar att inte uppfylla aktuella kriterier för bedömning av kunskaper som ska uppfyllas sätts extra anpassningar eller särskild stöd in skyndsamt enligt skolans rutiner.

Av skriftlig information från huvudmannen framgår att särskilda bedömningar görs om ett resultat är lågt för någon elev. De elever som behöver får enligt huvudmannen tidiga stödinsatser.

Vid intervju med representanter för elevhälsan framgår att elevhälsan inte är med i arbetet kring tidiga stödinsatser. Representanterna för elevhälsan vet inte om det har gjorts särskilda bedömningar av elevers kunskaper på skolan. Av intervju med rektorn framgår att ingen personal på skolan har specialpedagogisk kompetens. Rektorn uppger att personalen försöker uppmärksamma elevers behov av stödinsatser så tidigt som möjligt och att resursläraren har haft rollen som specialpedagog. Resursläraren är enligt rektorn duktig på att kartlägga och lästräna med eleverna men har ingen specialpedagogisk utbildning.

Rättslig reglering

Nationella kartläggningsmaterial ska användas i förskoleklassen för att kartlägga elevernas språkliga medvetenhet och matematiska tänkande (8 kap. 2 § skolförordningen). Nationella bedömningsstöd ska användas i matematik och svenska eller svenska som andraspråk i årskurs 1 (9 kap. 22 b § skolförordningen). Nationella prov ska användas i matematik och svenska eller svenska som andraspråk i årskurs 3 (9 kap. 21 § skolförordningen).

Det ska göras en särskild bedömning av en elevs kunskapsutveckling i förskoleklassen och i lågstadiet i grundskolan, om det utifrån användning av ett nationellt kartläggningsmaterial, ett nationellt bedömningsstöd eller ett nationellt prov i svenska, svenska som andraspråk eller matematik finns en indikation på att eleven inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper för årskurs 1 och 3 i svenska, svenska som andraspråk eller matematik. Om det efter en sådan bedömning kan befaras att eleven inte kommer att uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper som gäller, ska det skyndsamt planeras för extra anpassningar eller göras en anmälan till rektorn om utredning om behov av särskilt stöd (3 kap. 4 § skollagen).

Ansvarig förskollärare eller lärare ska samråda med personal med specialpedagogisk kompetens vid en särskild bedömning. Sådant samråd behöver inte genomföras om den ansvariga förskolläraren eller läraren har specialpedagogisk kompetens (3 kap. 4 a § skollagen).

Det behöver inte göras någon särskild bedömning om förutsättningarna för extra anpassningar eller utredning om behov av särskilt stöd redan är uppfyllda. Det ska i så fall skyndsamt planeras för extra anpassningar eller göras en anmälan till rektorn om utredning om behov av särskilt stöd (3 kap. 4 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister inom området garantin för tidiga stödinsatser. Av utredningen framgår att förskollärare och lärare visserligen använder de nationella kartläggningsmaterialen i förskoleklass, de nationella bedömningsstöden i årskurs 1 och de nationella proven i årskurs 3. Men det framgår även att elevhälsan inte har varit med vid bedömning av en elevs kunskapsutveckling om det utifrån användning av dessa material finns en indikation på att eleven inte kommer att uppfylla kunskapskriterierna. Det finns heller ingen personal med specialpedagogisk kompetens på skolan. Av skollagen framgår att lärare ska samråda med personal med specialpedagogisk kompetens vid en särskild bedömning om de inte själva har sådan kompetens. Det är således en brist att lärarna gör särskilda bedömningar av en elevs kunskapsutveckling utan samråd med personal med specialpedagogisk kompetens.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med lärare och personal inom elevhälsan framgår att elever som befaras inte kommer att uppfylla betygskriterierna eller kunskapskriterierna ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Av inkommen dokumentation framgår att elever på lågstadiet bland annat får extra anpassningar med anledning av stödbehov som framkommit vid användandet av de nationella bedömningsstöden i årskurs 1.

Av intervju med lärare och personal inom elevhälsan framgår vidare att lärare som befarar att elever inte kommer att uppfylla betygskriterierna eller kunskapskriterierna trots extra anpassningar av den ordinarie undervisningen anmäler detta till elevhälsan och rektorn samt att för varje anmälan ser rektorn till att det startas en utredning av elevens behov av särskilt stöd. Lärare och personal inom elevhälsan uppger vidare att utredning av en elevs behov av särskilt stöd sker i samråd med elevhälsan. Representanter för elevhälsan beskriver att elevhälsan och lärare utreder elevers behov av särskilt stöd som ett team. Av intervju med rektorn framgår att ingen personal på skolan har specialpedagogisk kompetens.

Av intervju med lärarna framgår att efter varje utredning av en elevs behov av särskilt stöd fattar rektorn beslut om att utarbeta eller inte utarbeta ett åtgärdsprogram. Vid Skolinspektionens besök på skolan hade sex elever särskilt stöd. Av den dokumentation som inkommit till Skolinspektionen framgår att de vanligaste insatserna inom särskilt stöd är regelbundna specialpedagogiska insatser i ett eller flera ämnen.

Av de åtgärdsprogram som Skolinspektionen har tagit del av framgår elevens behov av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses. Det framgår även att det går att överklaga. Av intervju med lärarna framgår att eleven och elevens vårdnadshavare getts möjlighet att delta när åtgärdsprogrammet utarbetas.

Rättslig reglering

Om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt (3 kap. 5 § skollagen).

Ansvarig förskollärare eller lärare ska samråda med personal med specialpedagogisk kompetens vid planering av stöd i form av extra anpassningar när det i förskoleklassen eller lågstadiet upptäcks att sådant stöd behöver ges i svenska, svenska som andraspråk eller matematik. Sådant samråd behöver inte genomföras om den ansvariga förskolläraren eller läraren har specialpedagogisk kompetens (3 kap. 4 a § skollagen).

Om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd (3 kap. 7 § skollagen).

I förarbetena till skollagen anges att i den specialpedagogiska yrkesrollen ligger att göra pedagogiska utredningar på såväl organisations-, grupp- som individnivå samt att upprätta och praktiskt arbeta med åtgärdsprogram i samverkan med andra aktörer. Specialpedagogen eller specialläraren kan bland annat bistå rektorn eller läraren i bedömningen av om en elevs behov av stöd kan tillgodoses genom stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen eller om det krävs särskilt stöd. Specialpedagogisk kompetens bör därför tillvaratas i utredningen av en elevs behov av särskilt stöd genom samråd med elevhälsan. Regeringen anser att det endast i undantagsfall bör kunna anses vara uppenbart obehövt att i en utredning om särskilt stöd samråda med den del av elevhälsan som har specialpedagogisk kompetens (prop. 2013/14:160 s. 25).

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas (3 kap. 9 § skollagen).

Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till. Rektorn får dock inte överlåta beslutanderätten för vissa i skollagen angivna former av särskilt stöd. Om en utredning av en elevs behov av särskilt stöd visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas (3 kap. 9 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister inom området extra anpassningar och särskilt stöd. Av utredningen framgår visserligen att lärarna arbetar med extra anpassningar. Det framgår dock att elever på lågstadiet bland annat får extra anpassningar med anledning av stödbehov som framkommit vid användandet av de nationella bedömningsstöden i årskurs 1. Skolan saknar specialpedagog och speciallärare och lärarna på lågstadiet saknar specialpedagogisk kompetens. Av skollagen framgår att lärare vid planeringen av extra anpassningar som stöd i svenska, svenska som andraspråk eller matematik i lågstadiet ska samråda med personal

med specialpedagogisk kompetens om de inte själva har sådan kompetens. Vid användandet av de nationella bedömningsstöden i årskurs 1 kan stödbehov inom svenska, svenska som andraspråk eller matematik upptäckas. Av utredningen framgår att extra anpassningar satts in efter användandet av de nationella bedömningsstöden i årskurs 1. Lärarna saknar specialpedagogisk kompetens och har inte heller kunnat samråda med sådan kompetens då sådan saknas på skolan. Att samråd med specialpedagogisk kompetens inte skett vid planeringen av dessa extra anpassningar är en brist.

Vidare framgår att elevers behov av särskilt stöd utreds. Utredningarna görs av lärarna och representanter från elevhälsan. På skolans finns dock ingen personal med specialpedagogisk kompetens. De vanligaste åtgärder som sätts in är regelbundna specialpedagogiska insatser i ett eller flera ämnen. Av skollagen framgår att samråd ska ske med elevhälsan vid utredning av behov av särskilt stöd, om det inte är uppenbart obehövt. Av förarbetena framgår att det endast i undantagsfall kan anses vara uppenbart obehövt att samråda med den del av elevhälsan som har specialpedagogisk kompetens. Att skolans elevhälsa saknar specialpedagogisk kompetens innebär att samrådet med elevhälsan inte fyllt det syfte som avsetts med bestämmelsen. Mot bakgrund av att de beslutade insatserna rör specialpedagogiska insatser har det inte heller framkommit omständigheter som talar för att det varit uppenbart obehövt att samråda med specialpedagogisk kompetens. Att samråd med specialpedagogisk kompetens inte skett vid utredningar av behov av särskilt stöd är en brist.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Montessori förskolor och skolor i Sverige AB:s verksamhet vid Stockholms montessoriskola Anne Frank uppfyller inte författningarnas krav vad gäller lärare, elevhälsa, garantin för tidiga stödinsatser och extra anpassningar och särskilt stöd. Det finns därför skäl att förelägga Montessori förskolor och skolor i Sverige AB att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Anmärkning

Elevers inflytande

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med lärare och elever framgår att det finns en plan mot kränkande behandling. Av intervju med rektor framgår att eleverna inte har varit med och tagit fram planen mot kränkande behandling.

Vidare framgår av intervjuer med elever och lärare att det på skolan finns ordningsregler och att eleverna varit med och tagit fram dessa. Eleverna uppger i intervju att de har elevråd. Av skriftlig information från rektorn framgår att

eleverna får ledigt från verksamheten för att delta på elevråd och att de får kompensation för missad undervisning.

Rättslig reglering

Vid skolenheten ska det finnas forum för samråd med eleverna som behandlar frågor som är viktiga för verksamheten och som kan ha betydelse för eleverna (4 kap. 13 § skollagen). En elev som har utsetts till elevskyddsombud ska få den ledighet från skolarbetet som behövs för uppdraget. Detsamma gäller en elev som har utsetts till elevrådsrepresentant eller som har annat uppdrag att företräda andra elever i frågor om utbildningen. Elevskyddsombud, elevrådsrepresentant och andra elevföreträdare ska erbjudas kompensation för den undervisning som de går miste om på grund av uppdraget (4 kap. 11 § skollagen).

Skolans ordningsregler ska utarbetas, följas upp och omarbetas vid behov under medverkan av eleverna (5 kap. 5 § skollagen).

Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever (6 kap. 8 § skollagen). Planen ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av eleverna vid den verksamhet som planen gäller för (2§ förordning om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling [2006:1083]).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister inom området elevers inflytande. Visserligen finns det elevråd och eleverna får ledigt från verksamheten för att delta på elevråd och kompensation för missad undervisning. Det finns även ordningsregler som eleverna har varit med och tagit fram. Däremot framgår att skolans plan mot kränkande behandling inte har upprättats under medverkan av eleverna. Av förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling framgår att planen ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av eleverna. Att eleverna inte medverkat vid upprättandet av planen är en brist.

Arbetet mot kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervju med rektor och lärare framgår att det i vissa fall upplevs svårt att ta beslut huruvida en anmälan om kränkande behandling ska göras eller inte. En lärare beskriver att lärarna ibland kan vänta med att göra en anmälan och gör det först om problemet dyker upp vid mer än ett tillfälle. Enligt rektorn var personalen duktigare på att anmäla kränkningar innan de flyttade till nya lokaler och personalen kan bli bättre på att anmäla samtliga kränkningar. Av skriftlig information från huvudmannen framgår att kränkningar rapporteras och utreds i skolans digitala system.

Skolinspektionen har tagit del av skolans plan mot kränkande behandling. Planen innehåller en redogörelse för vilka åtgärder som avses genomföras och en redogörelse för hur de tidigare planerade åtgärderna har genomförts för att motverka kränkande behandling. Av planen framgår även skolans trivsel- och klassrumsregler.

Rättslig reglering

Huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet (5 kap. 3 § skollagen). Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan (6 kap. 8 § skollagen).

En lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden (6 kap. 10 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete mot kränkande behandling. Förvisso finns ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet, men lärare anmäler inte alla eventuella kränkningar som sker mellan elever. Rektorn får därmed inte kännedom om alla kränkningar som sker. Av skollagen framgår att lärare och annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling är skyldig att anmäla detta till rektorn. Att lärare inte anmäler alla uppgifter om kränkande behandling till rektorn är en brist.

Skolinspektionen vill i sammanhanget framhålla att anmälningsskyldigheten omfattar alla händelser där en elev upplever sig ha blivit utsatt för kränkande behandling. Det ska inte göras någon värdering av hur allvarlig en händelse är innan den anmäls till rektorn.

Val av ingripande

Skolinspektionen får tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen (2 kap. 8 § och 4 kap. 7 § skollagen).

Montessori förskolor och skolor i Sverige AB:s verksamhet vid Stockholms montessoriskola Anne Frank uppfyller inte författningarnas krav vad gäller elevers inflytande och arbetet mot kränkande behandling. Med anledning av att Stockholms montessoriskola Anne Frank har en plan mot kränkande behandling och arbetar förebyggande för att motverka kränkande behandling bedömer Skolinspektionen bristerna som mindre allvarliga och finner därför skäl att tilldela Montessori förskolor och skolor i Sverige AB en anmärkning.

Områden utan konstaterade brister

Undervisningens omfattning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av den timplan som huvudmannen inkommit med till Skolinspektionen framgår att eleverna ges mer än de 4 165 timmar som utgör den garanterade undervisningstiden på låg- och mellanstadiet. I intervju med rektorn framkommer det att eleverna erbjuds frivillig extra studietid två timmar i veckan.

Det framgår vidare av inskickad dokumentation och av intervju med elever att skolan anordnar språkval i spanska och tyska och att eleverna får information om språkval när de börjar årskurs 6.

Av skolans plan för studie- och yrkesvägledning framgår att eleverna ges studie- och yrkesorienterande verksamhet som tillgodoser elevernas behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet.

Rättslig reglering

Den totala undervisningstiden för varje elev i grundskolan ska vara minst 6 890 timmar (10 kap. 5 § skollagen). Bestämmelser om fördelning av den garanterade undervisningstiden (timplan) finns i bilaga 1 till skolförordningen (9 kap. 3 § skolförordningen [2011:185]). Totalt garanterat antal timmar i låg- och mellanstadiet är 4 165 timmar (bilaga 1 till skolförordningen). Elever i årskurs 4–9 ska erbjudas att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Erbjudandet ska omfatta minst två timmar per vecka och ska anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen vid den skolenhet eleven tillhör (10 kap. 5 a § skollagen).

En elev som har en vårdnadshavare med ett annat modersmål än svenska ska erbjudas modersmålsundervisning i detta språk om språket är elevens dagliga umgängesspråk i hemmet och eleven har grundläggande kunskaper i språket (10 kap. 7 § skollagen). Modersmålsundervisning får anordnas som språkval, som elevens val, inom ramen för skolans val eller utanför den garanterade undervisningstiden (5 kap. 8 § skolförordningen).

Moderna språk ska erbjudas varje elev inom ramen för språkval (10 kap. 4 § skollagen). Huvudmannen ska som språkval erbjuda minst två av språken franska, spanska och tyska (9 kap. 5 § skolförordningen).

Elever i alla skolformer utom förskolan och förskoleklassen ska ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses (2 kap. 29 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av utredningen framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Undervisningens innehåll

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av scheman som Skolinspektionen har tagit del av och av intervju med elever framgår att undervisningen bedrivs under ledning av lärare. Av den dokumentationen som Skolinspektionen tagit del av inför tillsynen framgår vidare att undervisningen planeras utifrån kursplanerna och det centrala innehållet för respektive ämne. Av intervjuer med eleverna framkommer vidare att eleverna fått arbeta med material relaterat till sexualitet, samtycke och relationer. Elever och lärare uppger i intervju att eleverna får använda digitala verktyg på lektionerna.

Rättslig reglering

Eleverna ska genom strukturerad undervisning ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd (5 kap. 2 § skolförordningen). Med undervisning avses processer som på lektioner eller vid andra lärtillfällen leds av lärare mot mål som anges i förordningar och andra författningar som ansluter till skollagen och som syftar till utveckling och lärande genom att elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden (1 kap. 3 § skollagen).

För varje skolform ska gälla en läroplan som utgår från bestämmelserna i skollagen (1 kap. 11 § skollagen). I skollagen anges vilka ämnen undervisningen i grundskolan ska omfatta (10 kap. 4 § skollagen). För varje ämne finns en kursplan (10 kap. 8 § skollagen). Av läroplanens kursplaner framgår syfte och centralt innehåll för respektive ämne (Lgr22, 5 Kursplaner).

Skolan har ett ansvar för att eleverna återkommande under skolgången får möta frågor som rör sexualitet, samtycke och relationer (Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag). Rektorn har ett särskilt ansvar för att kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer samt kunskaper om hedersrelaterat våld och förtryck behandlas återkommande i utbildningen (Lgr22, 2.8 Rektorns ansvar).

Skolan ska bidra till att eleverna utvecklar förståelse för hur digitaliseringen påverkar individen och samhällets utveckling. Alla elever ska ges möjlighet att utveckla sin förmåga att använda digital teknik. De ska även ges möjlighet att utveckla ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt till digital teknik, för att kunna se möjligheter och förstå risker samt kunna värdera information (Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag). Av flera ämnens kursplaner framgår hur elever ska få kunskap

om och använda digitala verktyg (Lgr22, 5 Kursplaner). Läraren ska organisera arbetet så att eleven får använda digitala verktyg på ett sätt som främjar kunskapsutveckling (Lgr22, 2.2 Kunskaper).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Utrustning och lokaler

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av dokumentation från huvudmannen framgår att skolan har tillgång till ändamålsenlig utrustning och lokaler. Vidare framgår att undervisning i idrott- och hälsa bedrivs i lokaler som inte tillhör skolans verksamhet.

Rättslig reglering

För utbildningen ska de lokaler och den utrustning finnas som behövs för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas (2 kap. 35 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Utvecklingssamtal

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Eleverna och lärarna uppger i intervju att det genomförs utvecklingssamtal en gång per termin.

Rättslig reglering

Minst en gång varje termin ska läraren, eleven och elevens vårdnadshavare ha ett utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas samt om vilka insatser som behövs för att eleven ska uppfylla betygskriterierna eller kriterierna för bedömning av kunskaper och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen (10 kap. 12 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Betygssättning och nationella prov

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har vid besöket tagit del av skolans betygskatalog. Utifrån inskickad information finns beskrivet hur skolan arbetar med nationella prov. Enligt skriftlig information hanteras de nationella proven i enlighet med Skolverkets instruktioner och riktlinjer.

Rättslig reglering

Betyg ska sättas i grundskolans ämnen i slutet av varje termin från och med årskurs 6 i de ämnen som eleven har fått undervisning i under terminen (10 kap. 15 § skollagen).

Betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Om läraren eller lärarna inte är legitimerade, ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad (3 kap. 16 § skollagen).

När betyg sätts ska läraren göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de betygskriterier som gäller för ämnet och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper (10 kap. 19 och 20 §§ skollagen). Vid betygssättning i ett ämne som det ges ett nationellt prov ska elevens resultat på det provet särskilt beaktas (10 kap. 20 a § skollagen).

Beslut om betyg ska dokumenteras i en betygskatalog (6 kap. 10 skolförordningen). Den eller de som beslutar om ett betyg ska datera uppgiften i betygskatalogen och förse uppgiften med egenhändig signatur (7 § Skolverkets föreskrifter om betygskatalog [SKOLFS 2011:123]).

Nationella prov ska användas i matematik och svenska eller svenska som andraspråk i årskurs 3 och 6, i engelska i årskurs 6 (9 kap. 21 § skolförordningen). På en skolenhet med en enskild huvudman ska ett nationellt prov hanteras på ett sådant sätt att provets syfte inte motverkas. Detta gäller även under den tid som provet kan komma att återanvändas av Skolverket (6 § Skolverkets föreskrifter om hantering och genomförande av nationella prov [SKOLFS 2013:19]).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Studiehandledning på modersmålet

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inkommen information framgår att inga elever på skolan hade studiehandledning på modersmålet under vårterminen 2023. Rektorn uppger skriftligen att elever erbjuds studiehandledning på modersmålet om behovet uppstår.

Rättslig reglering

En elev ska få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det (5 kap. 4 § skolförordningen).

En nyanländ elevs kunskaper ska bedömas om en sådan bedömning inte är uppenbart onödig (3 kap. 12 c § skollagen). En nyanländ elev, som har tagits emot inom skolväsendet i högstadiet i grundskolan och vars kunskaper har bedömts, ska få studiehandledning på modersmålet om det inte är uppenbart obehövt. Studiehandledningen ska syfta till att ge eleven förutsättningar att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas. Studiehandledningen får ges på elevens starkaste skolspråk, om det är ett annat än modersmålet (3 kap. 12 i § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Arbetet för att skapa studiero

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Intervjuade lärare och elever uppger att det finns ordningsregler på skolan. Ordningsreglerna har utarbetats under medverkan av eleverna och de pratar om dem på samlingar och klassråd. Det finns även klassrumsregler som eleverna varit med och tagit fram. Rektor uppger att skolan har skriftliga regler gällande att skolan är mobilfri. Rektorn uppger att hon sällan behöver använda disciplinära åtgärder på skolan men att det har hänt att lärare ringt hem till föräldrar om en elev upprepat stört ordningen.

Rättslig reglering

Huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa studiero (5 kap. 3 § skollagen). Ordningsregler ska finnas för varje skolenhet. Ordningsreglerna och hur de följs ska regelbundet följas upp. Orsakerna till uppföljningens resultat ska analyseras. Ordningsreglerna ska utarbetas, följas upp och, vid behov, omarbetas under medverkan av eleverna. Rektorn beslutar om ordningsregler (5 kap. 5 § skollagen).

Om en elev i förskoleklassen eller grundskolan vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarligare förseelse, ska rektorn se till att saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare. Med utgångspunkt i vad som har framkommit vid en sådan utredning ska rektorn se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende (5 kap. 9–10 §§ skollagen). Enligt de förutsättningar som anges i 5 kap. 7-23 §§ skollagen får det beslutas om utvisning ur undervisningslokalen, kvarsittning, tillfällig omplacering, tillfällig placering utanför den egna skolenheten, avstängning och omhändertagande av föremål. Sådana åtgärder får endast vidtas om de står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter (5 kap. 6 §

skollagen). Om en disciplinär åtgärd vidtas ska den dokumenteras skriftligt av den som genomfört åtgärden (5 kap. 24 § skollagen).

Vid undervisning får endast sådan användning av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning förekomma som sker enligt lärarens instruktioner i syfte att främja elevernas utveckling och lärande, eller utgör extra anpassningar eller särskilt stöd. Om det finns särskilda skäl får dock rektorn eller en lärare tillåta en enskild elev att använda en mobiltelefon eller annan elektronisk kommunikationsutrustning även i andra fall (5 kap. 4 a § skollagen). Det ska för varje skolenhet finnas skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning. Rektorn beslutar om sådana rutiner (5 kap. 4 e § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Elevers frånvaro

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av skriftlig information som inkommit till Skolinspektionen framgår att både giltig och ogiltig frånvaro regelbundet följs upp enligt skolans rutiner. Rutinerna omfattar både den enskilde läraren, rektorn och elevhälsan samt huvudmannen. När en elev uppvisar en problematisk skolfrånvaro anmäler läraren detta till rektor som fattar beslut om en utredning ska starta. Vårdnadshavare kontaktas och vid behov görs också en skolpliktsanmälan till elevens hemkommun. Skolfrånvaro uppmärksammas också särskilt på elevhälsamöten ett par gånger per termin.

Rättslig reglering

Om en elev i förskoleklassen eller grundskolan utan giltigt skäl uteblir från den obligatoriska verksamheten, ska rektorn se till att elevens vårdnadshavare samma dag informeras om att eleven har varit frånvarande (7 kap. 17 § skollagen). Om en elev har upprepade eller längre frånvaro ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövligt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. När en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen (7 kap. 19 a § skollagen). När utredning om elevens frånvaro inletts ska huvudmannen snarast lämna uppgift om detta till hemkommunen (7 kap. 22 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Anmälan till socialnämnden

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inskickad dokumentation och intervju med lärare framgår att skolan gör anmälan till socialnämnden om rektorn eller personal får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa.

Rättslig reglering

De som är verksamma inom yrkesmässigt bedriven enskild verksamhet och fullgör uppgifter som berör barn och unga är skyldiga att genast anmäla till socialnämnden om de i sin verksamhet får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa (14 kap. 1 § socialtjänstlagen [2001:453] och 29 kap. 13 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Ledningen av utbildningen

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med rektorn framkommer att hon har genomgått statlig rektorsutbildning. Av inkommen information framgår att det är rektorn organiserar, leder och fördelar arbetsuppgifter på skolan.

Rättslig reglering

Det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor. Rektorerna ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas (2 kap. 9 § skollagen). Rektorerna beslutar om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter elevernas olika förutsättningar och behov. Rektorerna fattar i övrigt de beslut och har det ansvar som framgår av särskilda föreskrifter i skollagen eller andra författningar (2 kap. 10 § skollagen).

Varje huvudman ska se till att rektorerna går en särskild befattningsutbildning eller en utbildning som kan jämföras med denna. Utbildningen ska påbörjas snarast möjligt efter det att rektorerna har tillträtt sin anställning och vara genomförd inom fyra år efter tillträdesdagen (2 kap. 12 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av undervisningsrådet Joakim Öberg.

Utredaren Clara Sjösten har varit föredragande i ärendet.

I ärendets slutliga handläggning har även undervisningsrådet Anna Kjellberg medverkat.